

Társadalmi napilap.
Megjelenik
vasárnap és ünnepnap
kivételeivel minden nap
délután 3 órakor.

Egyes szám ára:
2 fillér.

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca
23 sz. Telefon: 110.

Kiadóhivatal: Hentschel H.
könyvnyomdája, Kut-utca 23.
Telefonszám: 356.

Kiadóhivatali ügyeket Kolostor-utca 23.
alatt lehet elintézni

Cselédkérdés.

(Dr.) Öngyilkos lett két székely cselédleány állítólag azért, mert gazdájuk rosszul bánt velük, ütötte, verte, elzáratta őket. Cseléd terminus technikus kifejezés szerint ez a két testvér rossz helyen szolgált.

Érdemes elmélkedni e szomorú eset fölött, mert ez is cselédkérdés és sok-sok gondolatot vet fel a gondolkodó emberben.

Tény az, hogy manapság a gazdák és munkaadók nem tekintik a cselédet, ha nem is a család, — de a ház tagjának. Pedig régen így volt ez, de volt is foganatja a bánásmódnak.

Manap a gazda egyszerű alárendeltjének, egyszerű gépnek tekinti a cselédet és nem csak hogy nem nézi, hanem nem is látja benne az embert, a felebarátját.

Nem gondolja át, hogy azért, mert cseléd, azzal a leánnyal úgy kell bánni, mint más ember-társával — ki nem szolgál neki cseléd minőségben.

Nem gondolja át a gazda, hogy a cseléd sokkal alacsonyabb műveltségi fokon van, mint ő és így cselekedetei is ezen szempont szerint bírálandók el.

És nem gondolja azt, hogy a cseléd szintén nevelhető, alakítható, — de nem bottal — pöffal — elzárással, hanem szép szóval, türelmes intőszóval, példaadással, a lélekre való hatással.

Nem csodáljuk, ha a vad lovat megütjük, ha az állatot bántjuk, visszabánt, ne csodáljuk azt, hogy testi fenyegetéssel célt nem érünk. Ez nem emberi, nem keresztényi, ez nem művelt emberhez illő eljárás.

Ismerünk esetet, hol a cseléd egy helyen komisz volt a szó legteljesebb értelmében s ugyan-ezen cseléd másutt a legideálisabb szolgáló volt — persze azért, mert a gazda előbbi helyen komisz volt, utóbbi helyen emberséges volt, a szó legteljesebb értelmében.

Ismerünk esetet, hol a gazda a legcsekélyebb és legsemmiből mondóbb esetben azonnal rendőrségre hurcolta a cselédet azzal, hogy majd megtaníttatja.

Nos ép jó helyre vitte a szegényt, mert jól ismerjük az ilyen rendőri eljárást, s hogy ez nem szolgál javulására az bizonyos.

Senkít nem vádolunk, de tapasztalatainkat vetjük papírra, mert ez mindenütt így van.

Sajnos, hogy így van, mert nem látja be a kenyéradó közönség, hogy a cseléd is ember s ha azzal jól bánnak, — kezes báránnyá válik a házban.

Nevelni kell őket, keresztényi türelemmel, szép szóval és példával, tekintetbe kell venni, hogy ők is felebarátaink, hogy emberek.

Vallásos nevelést kell adni nekik; káromlás helyett szép szóval, istenes szavakkal kell téríteni őket a jó utra.*

* Magunk részéről megteszünk mindent, amit lehet. Ott van a ferencrendi nővérek zárdájában a „Katholikus Cselédotthon.” Jelenleg 363 cselédleány látogatja vasárnap és ünnepnap délután, amidőn 4 órakor számukra ájtatosság és szentbeszéd van, mely után szent gyónásukat is végzik vasárnaponként felosztva. A délutánt az utcán való csavargás helyett játékkal és hasznos dolgok tanulásával töltik el. Minden cselédtartónak ide kellene cselédjét küldenie s akkor annyi baj nem fordulna elő.

Szerk.

Vannak megátalkodott cselédek, kiken nem fog semmi. Ezekről szabadulni kell, de akként, hogy elbocsátjuk őket, ha nem bírunk a jó szóval velük szemben.

Itt ha a jó szó nem segít, a bot, pof, elzárás se segít, hanem csak azt érjük el mindezzel, hogy megátalkodottabbá lesznek — és lesznek belőlük szociálisták azon fajtából, kik a legvérmesebbek.

Nevelés a fő, — de okszerű legyen az és emberhez méltó.

Ne csodáljuk, ha a szegény cseléd lelkében meghasonlik magával és halálba fut, mert látja, hogy az élet — ha cseléd marad, egyformán keserű lesz.

Ha jól bánunk velük, jók lesznek — és akkor azt a mondást, hogy „amilyen a mosdó, olyan a törülköző” kedvező értelemben magyarázhatjuk.

Hirek.

Brassó, 1910. április 20.

Gábor Antal postafelügyelő 40 éves jubileuma. A székely ágyuhős unokaöccse bevezette Gábor Antal postafelügyelő most töltötte be 40. évét annak, hogy a m. kir. postánál lelkiismeretesen, becsülettel dolgozik. Ez alkalommal a posta- és távirtda személyzete üdvözölte. A postatisztek nevében Barcsay Márk főfelügyelő üdvözölte, az altisztek nevében pedig Zsögön Medárd. A jubileum emlékére értékes irókézzel leplették meg Gábor Antalt. A szeretetnek és őszinte ragaszkodásnak ezen megnyilvánulását meghatóttan köszönte meg a jubiláns. A jubiláns ünnepséget bankettel fejezték be.

Legfelsőbb megelégedés. A király megparancsolta, hogy Nagel Manó Károly brassói 24. gyalogezredbeli századosnak s Barabás Károly főhadnagyának hű szolgálataik elismerésül legfelsőbb megelégedése tudtul adassék.

Elbocsájtás a honvédségtől. Voinea György brassói 24. gyalogezredbeli tart. honvéd hadnagy mint rokkant s mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlan, a honvédségtől elbocsájtott.

Eljegyzés. Kórordy Imre eljegyezte Kósa Márton iparos nevelt leányát Mariskát.

Erdélyi egyházmegye a kath. sajtóalakra. A most megjelent püspöki körlevél beszámol a gyűjtés eredményéről, melyet a kath. sajtó támogatására indítottak. E szerint az erdélyi egyházmegyében 2154 kor. 46 fillér gyűlt össze.

Mária-kongresszus. A püspöki körlevélben olvassuk: „Az eucharisztikus kongresszusokhoz méltán csatlakoznak és mintegy kiegészítőül szolgálnak a nemzetközi Mária kongresszusok, melyeknek V-ike folyó évben július havának 18—21. napjain Salzburg városában lesz.

A biboros főpásztor szíves meghívása folytán részvételemet bejelentettem és óhajtanám, hogy egyházmegyéből mások is csatlakozzanak hozzám úgy a papi, mint a világi rendből, kiknek körülményeik és anyagi tehetségük lehetővé teszik.

Mi magyarok Nagyasszonyunknak nevezzük Máriát, ki az egész kereszténység királynéja, méltó tehát, hogy jelenlétünk emelje a kép hakását, midőn a testvérnemzetek ünnepélyes vallomást tesz-

nek a jövődőlés teljesedéséről: „Ime, mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek.”

Az utolsó ismeretterjesztő előadást holnap csütörtökön délután fél 6 órakor tartja Tersztyánszky Sándor főgimnáziumi tanár, a főgimnázium II. emeleti előadó termében: „A hang” címmel.

Az egyházi énekhar hangversenye. Az egyházi énekhar hétfőn este 8 órakor tartott értekezletén elhatározta, hogy hangversenyét május hó 25-én, szerdán este tartja meg a Vigadó nagytermében. Pártoló tagok ez estélyre 1 drb. tiszteletjegyet s 1 drb. jegyváltásra kedvezményt kapnak. Pártoló tagságra a plebánián, valamint minden működő tagnál lehet jelentkezni.

A középiskolai tanulók szabad délutánja. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a középiskolai órarend kérdésében döntő fontosságú rendeletet intézett valamennyi tankerületi főigazgatóságához. A rendelet felemlíti, hogy a múlt évi főigazgatói értekezlet behatárolta foglalkozott az órarend olyan beosztásával, hogy a tanulók a délutáni iskolába járás kötelezettsége alól a hét négy öt napjára felmentessenek. Az ilyen beosztásnak a tanuló ifjuságra nézve sok előnye van. Ezek idejüket az ide-oda vándorlással haszon nélkül elfecsérlik, vagy ha kényelmi szempontból nem mennek haza és esetleg órákon át céltalanul csavarnak a városban, mindenféle erkölcsrontó befolyással vannak kitéve. Egészségügyi és tanulmányi szempontból is kívánatos a szóban forgó tanítási beosztás, mert a délutánok könnyebben értékesíthetők sétára, testedző gyakorlatokra. A délutáni első órák közvetlenül ebéd után, vagy nyári időben, amikor a tikasztó hőség lankasztólag hat a tanulóra, értékre és eredményre nézve majdnem semmiesek. Éppen olyan keveset érnek tanulmányi szempontból azok az órák, melyek a déli időben való hazaérkezéstől félkettőig való iskolába járásig eltelnek. Ezekre való tekintetből a miniszter kívánatosnak tartja, hogy a délelőtti tanítás rendszere a középiskolákban általában életbe léptetessék. A miniszter rendeletében egyúttal felhívja a középiskolák igazgatóit, hogy azokból a tantárgyakból, melyeknél a tanulmányi eredmény fokozása már eddig is kívánatosá tette a hosszú leckeidőt (ilyenek pl. a fizika, kémia és a nyelvtani órák), tegyenek kísérletet a másfélórás leckeórákkal.

Pályázat. A brassói kir. járásbírósnál át-helyezés folytán megüresedett III. oszt. hivatal-szolgái állásra május 24-ig lehet beadni a pályázatot.

Apollo Bioskop keddi és szerdai műsora: Automobil verseny Georgiában (sport). Ábrándos leány (humoros). Finn vizeken (látványos). Sajtó hatalma (dráma). Francia alpesek (látványos). Lysistrata (színes). Zsugori (dráma). Kis Verne Gyula (humoros). Vigyázz egy óriás! (humoros).

— Csütörtök és pénteki műsor: Szerellem áldozata (dráma). Gyufaskatulya (humoros). Vigéc (humoros). Arab művészek (látványos). Kirándulás a Niagarához (látványos). Maffa ur kalapjai (humoros). Vidéki milliomas a fővárosban (dráma). Pauli az olasz politikai menekült (dráma). Mont Blanc megmászása (sport). Szombat és vasárnap új műsor. Minden előadásnál katonazene.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

Legnagyobb választék Kongré-szövetekben.

Hölgyek, kik szép és finom kézimunkát vásárolni szándékoznak, sziveskedjenek
„raktáramat megtekinteni.“

Monogramokat zsebkendőkre, törülközőkre, asztalkendőkre 8 fillértől feljebb, 5—6 óra alatt készítek el.

BOLESCH FRIGYES
Weisz Mihály-utca 4. sz. (Copony-féle ház)

Előnyomás és mintázás kézimunkákra.

Legnagyobb választék hímzőeszközökben.

Mindennemű fehérnemű készítését elvállalom.

Üzletmegnyitás!

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy egy az új törvény szerint berendezett

mérleggyártó műhelyt

nyitottam. — Megjegyzem még, hogy műhelyemben minden e szakmába vágó munka, valamint javítások a legpontosabb és legolcsóbb árakban készülnek.

Szives pártfogást kér

Widmann Pál
első brassói mérleggyára
Kórház-utca 62.

ZEIDNER H. G.
Szalámi és hentesárú gyár
Brassó, Hirscher-utca 1.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát, szalonát, legizlésebb felvágott és tormás virstlitt.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

Elegáns és kifogástalan kivitelű
polgári és egyenruhák csakis

Szőcs György cégnél

Brassó, Weisz-Mihály-utca 10. sz. a. szerzethetők be.
Legujabb divatu bel- és külföldi szövetek, valamint katonai fölszerelések raktára.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Uj férfi divatruha üzlet!

T. c.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt Cimnek b. tudomására hozni, hogy helyben **TEHÉMPIAC 4. sz. alatt** a mai kor igényeinek megfelelő

Uri divatruha üzletet

nyitottunk, hol férfi ruhákat mindenkor a legujabb divat szerint, elsőrendű munkaerő által kidolgozva, olcsón és pontosan készítenek.

Raktáron tartunk nagy választékban **bel- és külföldi szöveteket a legujabb divatmintákban.**

Olcsó és szép munkánkról bárki az első rendelésnél meggyőződhetik.

Becsés rendeléseket kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Bartha és Reinert
uri divat szabók.

Hentschel H., keresztény-könyvnyomdája, Brassó, Kut-u. 23. szám.

FINOM MŰSZERÉSZ MŰHELY.

Műszerek és kiegészítő részeiknek készítése.
Patent modellek és találmányok kidolgozása rajzok és ötletek szerint.

Különlegességek javító-műhelye.

Különléte szerkezetű és gyártmányu írógépek, varrógépek-gramofonok, orvosi műszerek,

tudományos vegyműhely, (laboratorium) fizikai tanulságos műszerek

Képviselete:
a jó hírnevű és legidősebb német varrógépek „Veritas“; a világhírű „Jdeal“ írógépek (teljesen látható írással.)
Eredeti gramofon és Zonophon lemezek
—: 3 nyelven, gyári árban. —:

Csak elsőrangú hozzávalók. — Írógép iskola.

BARTHELMI G.
műszerész
Brassó, Weisz Mihály-utca 23. sz.

Különléte gyártmányu írógép-különlegességek javító-műhelye.

Csak elsőrangú hozzávalók.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Vidéki rendeléseket azonnal eszközölök.

Aki azt akarja, hogy cipője és csizmája eredeti formáját megtartsa és az mindig szép sima legyen, csináltasson 1 pár sámfát az alanti mesternél. Rendeléshez cipő, vagy csizma szükséges mintának.

Bőriparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom a t. bőriparosokat, hogy kaptafát, sámfát s minden e szakmába vágó munkát a legjobban és legolcsóbb árak mellett készítek.

Uhrin György
Brassó, Kórház-utca 66.

A legjobban anyag.

Kereskedőknek nagy kedvezmény.

Kitűnő izlés.

Alulírott teljes tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy én

FEKETE-UTCA 18. szám alatt
a legujabb gépekkel felszerelt

VEGYTISZTÍTÓ INTÉZETET nyitottam.

Hason szakmában Bécsben elsajátított ismereteim arra képesítenek, hogy a legmeszebb menő igényeknek, várakozásoknak megfelelek.

Elvállalok fehérneműket, mint **ingek, kezek, gallérok** stb.-nek — valamint **bluzoknak, kostümeknek, szőnyegek, függönyöknek és férfiruháknak** tisztítását — továbbá **szövetek festését rendkívüli olcsó árak mellett.**

Szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel
DANIEL MÁRIA
Fekete-utca 18.

Egy levelezőlap elég, hogy ruháit stb. elszállíttassam.